

Leto 5 / št. 117
\$ 2.00

Iz olimpijskega Sydneja -

9.3.1998

THE VOICE OF SLOVENIA

Informativni center avstralija, glas slovenije izide dvakrat mesečno - information centre australia, the voice of slovenia published twice a month novice iz slovenije, o slovencih v avstraliji in po svetu - news from slovenia, about slovenians in australia and around the world

Peta obletnica Glasa Slovenije bo maja letos

Avstralija-Slovenija-Amerika z Maksimom Gasparijem

Romana Favier Zorlut slikarka iz Avstralije,
Marjan Marinšek, zbiralec Gasparijevih
razglednic iz Slovenije in citrar,
dr. Edi Gobec, direktor
Slovenskega raziskovalnega instituta v ZDA.
Kaj imajo vsi trije skupnega?
Vsi so bili Gasparijevi dobri znanci

It was meant to be! bi rekli po angleško. Ideja za idejo, za idejo...

Med VTV Velenjem oziram njenim direktorjem Rajkom Djordjevičem, ki je obenem tudi predsednik Regionalnih televizijskih postaj v Sloveniji in Glasom Slovenije, je prišlo do uresničitve marsikatere ideje in plodnega sodelovanja. Najnovejše? Za peto obletnico Glasa Slovenije smo povabili v Avstralijo Marjana Marinška, največjega zbiralca razglednic Maksima Gasparija. Gospod Marinšek je poznal Gasparija osebno, povedal pa nam je tudi, da igra na citre in da bo pripeljal s seboj v Avstralijo dve pevki.

Druga ideja nas je vodila do slikarke - impresionistke Romane Favier Zorlut iz Brighta v Viktoriji. Romana bo za slovesno številko Glasa Slovenije naslikala sliko (original naj bi se prodal na slovesnem večeru na javni dražbi). Tudi Romana je poznala Gasparija osebno in z njegovo soprogo si je dopisovala kar 15 let.

Do trete ideje smo prišli ob objavi pisma dr. Gobeca v zadnjem številku Glasa Slovenije. Dr. Edi Gobec, zasluzni in znani ameriški Slovenec še ni bil v Avstraliji. Njegova prisotnost ob peti obletnici ne bi bila samo nam v veliko čast, dr. Gobec bi predstavil (z razstavami in predavanji) uspešne Slovence po svetu slovenski in ne-slovenski publiki. In obratno, seznanil bi se tudi osebno z avstralskimi Slovenci in te podatke vpisal v svojo knjigo uspešnih Slovencev po svetu. Dr. Gobec je navdušeno sprejel našo ponudbo: prišel bo v Avstralijo!

Na adelaidskem festivalu slovenski pesnik

Adelaide – Pravijo, da je Južna Avstralija dežela festivalov, to potrjujejo tudi avtomobilske tablice, na katerih piše "The Festival State". Adelaide je med drugim tudi prireditelj umetnostnega festivala, ki pritegne na tisoče različnih umetnikov iz vsega sveta. Na letošnjem festivalu so imeli adelaidski Slovenci (kakih 2500 jih živi v skoraj milijonski prestolnici) priložnost prisluhniti pesmim pesnika Tomaža Salamuna iz Slovenije. Stran 16.

Slovenec sem,
tako je mati d'jala,
ko me je dele pestovala

Obletnice slovenskih cerkva v Avstraliji

Melbourne, Sydney, Adelaide – Melbournska slovenska cerkev sv. Cirila in Metoda bo letos slavila svojo 30-letnico, sydneyjska sv. Rafaela 25-letnico in adelaidska Sveti družina 15-letnico. Obletnice bodo v veskih središčih slovesno obeležili s prisotnostjo škofa Metoda Piriba: v Melbournu 30. avgusta, v Adelaidi 6. septembra in v Sydneju 13. septembra.

GLAS SLOVENIJE
THE VOICE OF SLOVENIA
Ustanovljen-Established in 1993
Izhaja dvakrat mesečno

GLAVNA IN ODGOVORNA UREDNICA-EDITOR
Stanka Gregorič

UPRAVNIK-MANAGER
in/and
TEHNIČNI UREDNIK-TECHNICAL EDITOR
Florjan Auser

USTANOVITELJI FOUNDERS:
Alfred Brežnik, Stanka Gregorič,
Dušan Lajovic, Štefan Merzel

TISK
Glas Slovenije - Sydney

Glas Slovenije je nedobičkonosen časnik. Mnenja izražena v njem ne predstavljajo vedno mnenja uredništva. Avtorji sami odgovarjajo za svoje prispevke; uredništvo si pridružuje pravico skrajševanja prispevkov. Vse pravice pridržane. Ponatis ali uporaba celote ali posameznih delov (na slovenskih radijskih oddajah, v drugih časnikih in revijah) dovoljen le kadar je naveden vir (Glas Slovenije)

Naročnine

Letna naročnina \$ 50.00
polletna \$ 30.00
letalska letna naročnina v prekomorske države \$ 100.00
Cena posamezne številke s poštnino \$ 3.00

Sponzorji

Od \$ 500.00 navzgor

Oglasni

Cenik oglasov v upravi
Mali oglasi

Do 20 besed \$ 10.00
vsaka naslednja beseda 50 centov;
fotografija dodatnih \$ 10.00

Tiskovni sklad
(prstovoljni prispevki)

GLAS SLOVENIJE
lahko naročite na naslov:

P.O.Box 411
Harris Park 2150
NSW Australia
Telefon/Fax: (02) 9897 1714
Email:
ovenia@zeta.org.au

Dopisniki v tej številki:

Stanka Gregorič (Sydney)
Lojze in Marija
Košorok (Sydney)
Vinko Rizmal in Štefan Merzel
(Melbourne)
Romana Favier Zorzut
(Bright-Victoria)

Iz dnevnika
Stanke Gregorič
urednice

GLAS SLOVENIJE **PETA OBLETNICA**

10. maj 1993 - maj 1998

Od 13. do 31. maja 1998 bomo pri Glasu Slovenije proslavili peto obletnico nepreklenjenega izhajanja z jubilejno številko in s turnejo gostov iz Slovenije in Amerike.

Pet let je minilo dokaj hitro, Glas Slovenije se je v tem času prernil skozi začetne oblikovne in informativne težave; danes ima več strani kot prva leta, ne samo da ima moderno obliko, ampak se je s pomočjo interneta tudi aktualiziral. Pa to še ni vse: spletenje s mrežo sodelovanja med Slovenci doma in v tujini, predvsem seveda s slovenskimi mediji (izmenjava). Berejo ga po vsej Avstraliji, prejemajo ga univerzitetne knjižnice, ministrstva in uradi za Slovence po svetu v Sloveniji, kjer ima tudi številne redne naročnike. Odmeven pa je tudi med rojaki v ZDA, Argentini, Švici, Avstriji, Italiji... nasploh se število naročnikov povečuje.

Sama priprava časopisa pa ni naše edino delo in stik z rojaki. Kar na nekaj načinov smo bili vpleteni v dogajanja slovenskega življenja: tako smo leta 1997 v enem samem mesecu in pol zbrali okoli 500 koal kot pomoč za gradnjo nove Pediatrične klinike v Ljubljani in vzporedno s to humanitarno akcijo seznanili malodane vsakega Slovence v Sloveniji z Glasom Slovenije, ki izhaja nekje v daljni Avstraliji. Letos januarja smo prevzeli z VTV Velenjem organizacijo potovanja in enomeseca bivanja v Avstraliji teniške mladinske zvezde Katarine Srebotnik, ki je z našo pomočjo in s pomočjo sponzorjev, ki so nam priskočili na pomoč, lahko nastopila na dveh avstralskih mladinskih turnirjih pod slovensko zastavo (na enem tudi zmaga).

Nobenega dvoma ni, da je različno misleče Slovence v Avstraliji povezoval in povezuje prav Glas Slovenije, saj je bilo v njem prostora za vsakogar. Trdimo lahko celo, da smo med redkimi ali celo edini v Avstraliji, ki nam je to uspelo.

Ob peti obletnici? Ja, ta najbibila krona vseh dogajanj in akcij!

AVSTRALIJA - SLOVENIJA - AMERIKA IN GASPARI! To bo zgodovinski dogodek!

UPAMO, DA BO NAŠ PETLETNI TRUD IN DELO ZA OHRANITEV SLOVENSKEGA JEZIKA IN KULTURE TER ZA DELO ZA SLOVENSKO SKUPNOST V AVSTRALIJI POPLAČAN Z VAŠIM SODELOVANJEM IN PRISOTNOSTJO.

Spoštovane bralke, dragi bralci, udeležite se slovesnosti ob obletnici Vašega in našega časopisa vsaj v Sydneju in Melbournu. Prav tako pa tudi razstav in predavanj dr. Edija Gobca in Marjana Marinška, seveda vzporedno pa še večerov ob citrah in dveh pevkah slovenskih znanih in manj znanih narodnih pesmi. Podrobnejše vas bomo še obvestili preko našega časopisa in slovenskih radijskih oddaj.

Vaša Stanka *Graci -*

Dopisovalce za prilog Svobodni pogovori obveščamo, da bo ta izšla v naslednji številki. Uredništvo

Tudi to je Avstralija

Za nami je dolgo vročje poletje...

50.5 stopinj Celzija!?

Zahodno avstralsko mestece Mardie, okoli 100 km južno-zahodno od Karath je 19. februarja letos zabeležilo najvišjo temperaturo v zgodovini, in sicer 50.5 stopinj Celzija. S tem je porušilo rekord 49.8 stopinj (januarja 1979) v kraju Forrest in Mundrabilla. To je tudi druga najvišja temperatura vseh časov v Avstraliji - 2. januarja 1960 se je namreč v mestu Oodnadatta v Južni Avstraliji živo srebro na termometru dvignilo kar na 50.7 stopinj Celzija.

Nekaj dni za tem je Melbourne "pokrila" plast rdečega puščavskega peska in tudi tam so beležili nekaj dni nad 40 stopinj Celzija, pojavilo se je tudi nekaj požarov.

V nekaterih predelih Sydneja je bila v zadnjih treh poletnih mesecih povprečna dnevna temperatura od 27 do 32 stopinj, nočna pa okoli 20.9. Te temperature so izmerili s standardnimi merilnimi instrumenti, ki jih recimo pred letom 1910 še ni bilo in se tako takratna merjenja ne morejo primerjati z današnjimi.

Povsod so bile velike nevarnosti požarov. Ogenj je to poletje upepelil 500.000 hektarjev gozdov samo v NSW.

Od novembra 1997 do sredine februarja 1998 je bilo kar 28 dni, ko je v Sydneju ozonska stopnja presegla dovoljen maksimum Svetovne zdravstvene organizacije in 33 dni nesprejemljive onesnaženosti zraka.

Po mnenju Terryja Harta iz avstralskega Hidrometeorološkega zavoda bo trajalo tri do pet mesecev dokler se bo temperatura vzhodnega Pacifika normalizirala.

El Nino se pojavi vsakih dve do sedem let, močnejši pa vsakih petnajst. Letošnji je po mnenju meteorologov najmočnejši, močnejši kot leta 1982-83, ko je zajela Avstralijo velika suša in ko je prišlo do tragičnega požara v Viktoriji ("Ash Wednesday"). Isteleta je El Nino terjal 2000 smrtnih žrtev po vsem svetu. Letošnji je drugačen in v vseh državah so nanj bolje pripravljeni.

Ali demokracija ni za nas Slovence ali pa Slovenci nismo za demokracijo?

Slošno mnenje med našimi ljudmi v Avstraliji (pa tudi med velikim številom v Sloveniji) je, da je odkrit dialog oziroma demokratično izražanje in pisanje PREPIRANJE. Da je kritika proti posameznikom ali slovenskim državnikom PLJUVANJE po le teh in po domovini Sloveniji. Šest let po tem, ko smo Slovenci dobili svojo lastno državo, še prej pa se 30 ali 40 let trkali po prsih kako demokratični smo in tej avstralski "free country", bi bil čas, da se izprašamo: zakaj eni še vedno trmasto zagovarjajo enoumje in ne pustijo drugim spregovoriti in izraziti svoje mišljenje? zakaj se med nami pojavlja bojkoti in zamere? in zakaj se, po drugi strani pojavlja (predvsem v Sloveniji) toliko besednih žalitev? Menim, da je vsaka polemika zdrava, dokler ne uporabimo žalitvenih besed in dokler ne prestopimo meje zdrave in konstruktivne kritike! Pred dnevi je o sovraštvu, nestrpnosti in nasilju spregovoril predsednik Slovenije Milan Kučan, ki je obsodil besedne žalitve, med vrsticami pa mi je bila všeč predvsem njegova sledenča misel: **ODZIVATI SE JE TREBA Z DEJANJI IN BESEDAMI STRPNOSTI IN SODELOVANJA, S POGOVOROM IN NE S PREPOVEDMI, CENZURO, BREZBRIŽNOSTJO IN ZANAŠANJEM NA DRUGE...** Te besede predsednika Kučana bi rada položila na srce tistim našim rojakom, ki govorijo, da Glas Slovenije s tem, ko objavlja mnenja različnih ljudi razdvaja slovensko skupnost in dela "trabl". Si res želimo nazaj cenzuro? Mi, ki smo najglasnejši zagovarjali svobodo v Sloveniji? Mi, ki so nas motili jugo-uniformiranost, lažna enakost v obliki "bratstva in edinstva"? Mi, ki smo se nenazadnje imeli za tako velike demokrate?

Statistični podatki govorijo, da smo Slovenci, žal, glede aspiracije (želje po nečem) po svobodi na 36. mestu, na 40. predzadnjem pa smo, ko tehtamo med svobodo in enakostjo: trditev da je svoboda pomembnejša kakor enakost, je v Sloveniji skrajno nepopularna. Dajmo no, Slovenci, stopimo korak naprej - iz svojih okov in dostenjno .. v svobodo! Pogovarjajmo se brez sovraštv!

- Stanka Gregorić

Izjava predsednika Milana Kučana ob pojavih nestrpnosti

Ob takem stanju duha ne smemo biti neprizadeti

DOBRA JE SAMO POT, KI PELJE PROČ OD NAPADALNOSTI, OD SOVRAŠTVA, OD NELAGODJA OB DRUGAČNOSTI IN NE DAJE DOMOVINSKE PRAVICE NESTRPNOSTI IN NASILJU

Vse pogosteje so pri nas javne izjave in dejanja, ki nosijo v sebi sovraštvvo, oholost in žalitve drugačnih, naj gre za politične poglede, za narodnost, za verska ali neverka prepričanja, za razumevanje preteklosti ali le za svobodo pri izbiri načina življenja ali umetniške izpovedi. Na površje silita besedna in fizična surovost. Kot da nam niso mar človek, njegovo dostojanstvo, njegovo radost pri svobodni izbiri nacina življenja, njegova čustva in osebna prepričanja, njegova navezanost na nacionalne, verske ali druge simbole in njihovo spoštovanje. Kot da bi hoteli prostor svobode, ki smo si ga v svoji državi skupaj priborili kot narod in skupnost državljanov, po vsej sili spremeniti v svet sovraštva in neodgovornega igranja z usodami ljudi, ki se dostikrat mukoma prebijajo skozi vsakdanje življenje. Delim zaskrbljenost s tistimi, ki opozarjajo na nesprejemljivost in posledice taksnih ravnanj.

Tudi besede ubijajo.

Od govorjenja, da so ljudje pravi in nepravi Slovenci, golazen, rdeči goščarji, črnuhi, južnjaki, morilke nerojenih otrok, podgane, od takih in podobnih besed je lahko samo se korak do fizičnega nasilja. Ali smemo biti neprizadeti ob taksem stanju duha? Ne, če naj bo sploh mogoče skupno življenje. Moramo se odzivati. Toda na nestrpnost se ni mogoče odzivati z nestrpnostjo. Odzivati se je treba z dejanji in besedami strpnosti in sodelovanja, s pogovorom in ne s prepovedmi, cenzuro, brezbrižnostjo in zanašanjem na druge. Odzivati se moramo vsi, država, predsednik države, stranke, civilna družba, cerkve in drugi, zaradi zmeraj iste, ceprav različne odgovornosti za življenje ljudi v slovenski državi in zaradi njihove prihodnosti, za katero so se odločili ob plebiscitu. Sicer se bomo znašli v začaranem krogu besednega in dejanskega medsebojnega izničevanja, ker si ne bomo priznavali človeškega dostojanstva in enakih pravic. V vsakomur od nas živi tudi potreba, da spoštuje simbole in spominska znamenja, ki smo si jih izbrali v skladu s svojimi in skupnimi vrednotami, zraslimi na tleh našega civilizacijskega in duhovnega izročila. Kdor jih skruni, nas prizadene, grobo posega v nasa čustva, v nase spoštovanje samega sebe. Samozavestno se v imenu lastnega dostojanstva in pravic upiramo ponizevanju in nasilnemu vdiranju v svoj svet, a enako odločno ravnajmo tudi, ko se to dogaja drugim. Duhovne in politične razmere v državi so kdaj res videti takšne, kot da si nismo pripravljeni priznati pravice, da je vsakod od nas s svojim življenjem enkraten, svoboden in neponovljiv. Ni dovolj zgledov za strpno in prijazno ravnanje, za medsebojno razumevanje in človesko solidarnost. Napadalnost v besedah, ravnanjih in dejanjih ne ustvarja okolja, ki bi bilo naklonjeno sožitju in različnosti.

Priprečan sem, da je za naše življenje in prihodnost varna in dobra samo tista pot, ki pelje proč od napadalnosti, od sovraštva, od nelagodja ob drugačnosti in ne daje domovinske pravice nestrpnosti in nasilju. Torej tista pot, ki pelje k sožitju in solidarnosti, k strpnosti in življenju, ki ni življenje enega zoper drugega, ki je tudi več kot življenje enega mimo drugega, ki je tvorno sožitje različnosti. Premislimo in se odločajmo za to pot, vztrajno in zavestno, v besedah in v dejanjih. Vsi skupaj in vsak zase.

- Milan Kučan

Škandal okoli novega CD-ja slovenske skupine Strelnikoff

Brezje, 7. in 8. marca – V teh dneh je medijski dogodek številka ena v državi izid zgoščenke *Bitchcraft* celjske skupine Strelnikoff, pravzaprav njen ovitek: podoba Marije z Brezij s podgano v naročju. Celjski glasbeniki so se v eni izmed pesmi pridružili polemiki o petinpedesetem členu slovenske ustave - o splavu in materinski dolžnosti Slovenk. Med petjem in rjojenjem so uporabili besede "p...." in tudi del pridige nadškofa Rodeta lani na Brezjah (ko je izjavil, da je Cerkev proti splavu). Na naslovniči so uporabili znano podobo Marije z Brezij, ki namesto Jezusa objema kronano PODGANO. Večina Slovencev, še posebej pa verniki se čutijo prizadete. Zato se jih je pri baziliki Marije Pomagaj na Brezjah zbralo okoli sedem tisoč. Prišli so z osebnimi avtomobili in štiriinpetdesetimi avtobusni na molitveni dan. Somaševanje slovenskih škofov je vodil dr. France Rode, nadškof in metropolit, ki je med drugim dejal: "So meje, ki jih človek ne sme prestopiti. So stvari, ki so nedotakljive..."

Nadškof Rode v Družini 22.2.98:

Merili so v srce

Mislili smo, da ima nizkotnost svoje meje. Mislili smo, da se globlje, kot so v povojnih letih šli tedanji oblastniki v svojem sramotenu duhovnikov, škofov in papeža, pač ne more. Obstaja prag, smo si dejali, ki ga človek v svoji pverznoti ne more prestopiti. A zmotili smo se. To, kar se glede žaljenja naših najglobljih verskih čustev ni zgodilo v totalitarnem režimu, si je dovolila skupina popevkarjev, ki je na naslovnicu svoje zadnje zgoščenke postavila Brezjansko Marijo, ki namesto Jezusa pestuje - sram me je zapisati - podgano. Tudi v domisljiji najbolj izgubljenega, najbolj zavrženega in s sovraštvom do vere najbolj nabitega Slovenceva bi se težko porodila hujša žalitev.

Ranili so nas v naših najčistejših čustvih; v tem, kar nam je kot kristjanom in Slovencem najdražje in najsvetejše. Merili so v srce in nas zadelni. Mislili smo, da je vsaj Jezusova mati obvarovana pred njihovim cinizmom in prostaštvom. Ne. Šli so korak naprej in s svojo pošastno domišljijo onečastili tudi tisto najlepše, najnežnejše, najčistejše, kar slovenski človek nosi v svojem srcu. S tem so najgloblje užalili stotočico, ki se vsako leto zbirajo ob brezjanski Mariji, tisoče Slovencev po svetu, ki v svojih domovih častijo njen podobu kot spomin in simbol daljne domovine. Brezmejna žalost me je prevzela, ko sem zagledal ta umotvor. Ostal sem brez besed. Nem v svojem sramovanju. Ljudje, ki govorijo isti jezik in gledajo isto čudovito krajino, ljudje katerih predniki so spoštovali isto kot moji - ti Slovenci si dovolijo nekaj tako neskončno podlega. Tu ni več besed. Tu je samo žalost. Nema žalost in bolečina. "Mati, Kaj so ti storili?"

— FRANC RODE, nadškof

Svoje ogorčenje nad dejanjem glasbene skupine Strelnikoff izražajo številni Slovenci, pa tudi generalni državni tožilec Anton Drobnič, ki je od okrožnega državnega tožilca v Celju zahteval dodatne pozvedbe o skupini in njenih članih. Vendar je Andrej Pavlina, predsednik celjskega okrožnega sodišča pojasnil, da preiskovalna sodnica ni izdala odredbe o zasedbi celotne naklade ploše Bitchkraft. Menil je, da ni dovolj jasno, da gre res za kaznivo dejanje.

Marjan Bauer pa je 5. marca v *Slovenskih novicah* zapisal sledeče:
Vse kaže, da je podgana v naročju brezjanske Marije velik umetniški dosežek. Tako vsaj lahko sklepamo po besedah **kulturnega ministra Jožefa Školča**, ki v Mladini primerja ansambel Strelnikoff z Ivanom Cankarjem, katerega knjige so preganjali in zažigali na prelomu stoletja. Nekdanji Titov mladinec, ki prve tri dni osamosvojitvene vojne sploh ni doumel, za kaj gre, bo že vedel, kaj je zrno in kaj pleve, piše Bauer. Nerodno je le, da razsoja kot kulturni minister vseh Slovencev. Večini, vernih ali nevernih, namreč ni znano, v čem sta umetniška ost in sporočilnost podgane. Kaj je v tem likovno in idejno tako genialnega, da jih bo prepirčalo, da ne gre samo za poceni provokacijo, nedomiselnopackarijo. Navaden poden, ki je odmeven samo zato, ker korenito žali civilizacijska čustva res velikega števila Slovencev.

*Predsednik vlade dr.
Janez Drnovšek podpisal
predlog za novega ob-
rambnega ministra*

Potem, ko je Tit Turnšek (SLS) odstopil kot obrambni minister, je premier dr. Janez Drnovšek 6. marca letos podpisal predlog za imenovanje novega obrambnega ministra Alojza Krapeža, ki ga je predložila Podobnikova SLS.

Fotografija: dr. Janez Drnovšek

Hrvatje s školikami do polovice Piranskega zaliva

Gojišče školj v Piranskem zalivu, ki ga načrtujejo štirje hrvaški državljan, ni nesporazum, naključje ali nerodno izpeljana poslovna poteza. Gre za načrtno, premišljeno in dalj časa pripravljano dejanje, v povezavi s hrvaškimi željami po pridobitvi polovice Piranskega zaliva, piše v Delu Boris Šuligoj. Za to školjčišče naj bi ti štirje Hrvati porabili okoli sto tisoč mark denarja in 18 mesecev časa za priprave. Prošnjo za školjčišče so naslovili na več hrvaških ministrstev in na Istrko županijo; ta jim je slednjič tudi izdala koncesijo. Dovolila jima je postavitev gojišča 290 metrov od obale.

*Kje bo stal novi kip
Rudolga Maistra*

Podražitve s 1. marcem:
za 6,8 odstotka cene prevoza
potnikov po železnici; za 6,2
odst. beli sladkor, za 8,92 odst.
RTV naročnina.

Dialog z NATO-m

Diag. 24

II. marca

Individualni dialog z zvezo NATO bo 11. marca letos. V tem trenutku še ni povsem jasno ali bo ob zunanjem ministru nastopil novi obrambni minister ali pa bo v dialogu sodeloval državni sekretar iz obrambnega ministrstva. Slovenija je partner zveze NATO in tudi kandidatka za polnopravno članstvo v NATO.

Preklicali mednarodno tiralico proti

ante pro
Nicholasu Omanu

Nenadni in še nepojasnjeni "kranjski" preobrat (odločitev kranjskega sodišča) glede mednarodne tiralice zoper Omana zbuja resne dvome v sposobnost slovenske policije. Oman je poleg pranja denarja osumljen

*Stari kip Rudolfa Maistra v
prostoriih SDS*

oseba takšnega pomena za Slovenijo, da si zasluži reprezentančno lokacijo. Nekateri bi radi, da bi pred predsedniško palačo zamenjal kip Borisa Kidriča.

Pravijo, da so v Sloveniji že vsi pozabili na velikega borca Maistra, pa to ni res. Njegov kip stoji od leta 1994 v stavbi Janševe Socialdemokratske stranke na Komenskega 11, kjer krasiti vhod v prostore stranke.

Vzpostavljen zračni promet s Črno goro

Ob vzpostavljivosti čarterske letalske povezave med Republiko Slovenijo in Črno goro je na tridnevni delovni obisk prispevala gospodarska in vladna delegacija Črne gore, v delegaciji pa je bilo tudi več resornih ministrov.

Lučke v vodi za začetek pomladni

Na večer pred gregorijevim, 12. marcom, bodo v Kamni Gorici, na Placu v Kropi, na obrežju Tržiške Bistrice in še marsikje obudili običaj spuščanja ladje z lučkami, ker je dan postal tako dolg, da luč ni več potrebna. Včasih so kovači v Kropi in Kamni Gorici na gregorijevem odložili delo in v sprevodu odšli na "tičjo ohcet". Tudi tržiški čevljariji so v vodo spuščali luč, saj je do sv. Mihaela (29. septembra) niso več potrebovali.

Predsednik Milan Kučan se je podpisal v Veliko knjigo podpisov

Ob 50. obletnici Splošne deklaracije človekovih pravic člani Amnesty International po vsem svetu zbirajo podpise v tako imenovano Veliko knjigo podpisov. Kot prvi v Sloveniji se je vanjo že 6. marca podpisal predsednik Kučan. Ob 8. marcu mednarodnem dnevu žena so se v knjigo podpisovale tudi predstavnice slovenskega družbenega življenja.

Porazna gostinska ponudba v Ljubljani in še bolj porazna mladina

Vsaka druga gostilna v Ljubljani je picerija, ponujajo še kvečjemu solatni bar ali kitajsko hrano. Tradicionalnih gostiln s slovensko hrano kamor bi odhaljale cele družine skoraj da ni. Za to se je treba odpeljati nekaj deset kilometrov ven iz mesta. Mladina je zgodba zase: v obstoječih zgoraj omenjenih ljubljanskih lokalih je največ dijakov in študentov. V Sloveniji se sprašujejo kako to, da ima ta generacija, ki sicer nima lastnih prihodkov in ji zmanjkuje celo sredstev za študij, dovolj denarja, da vsak večer lahko preživi pri pivu, vinu ali drugih žganah pijačah, v discu in da napolni tudi vse restavracije.

MISEL

Srce je bogastvo, ki se ne kupi in ne proda, ampak podari. GUSTAVE FLAUBERT

Razstava o Frideriku Baragi v Kočevju

V kočevskem pokrajinskem muzeju so v začetku meseca održali razstavo Friderik Irenej Baraga (1797-1868) z naslovom *Svetost v dejantu*.

Drage cene za domove ostarelih

V Sloveniji ne pride v domove veliko ostarelih, saj so oskrba za marsikoga previsoke. Osnovna oskrba (nastanitev v sobi, pranje posteljnega in osebnega perila, generalno čiščenje enkrat na teden) stane od 1500 do 2000 SIT na dan, za dodatno oskrbo je treba odšteti 30 odstotkov več. To pomeni 60.000 oziroma tudi do 250.000 tolarjev na mesec. Na leto se v domovih zamenja okoli 3000 do 3200 ljudi. Nekaj se jih odseli, morda vrne domov, večina jih umre.

Na hmeljišča tudi brezposelni

V drugi polovici marca bodo na 2500 hektarjih hmeljišč, od katerih jih je polovica v Savinjski dolini, začeli napeljevati vodila za hmelj. Letos bodo med tuji in drugimi delavci, ki opravljajo sezonska dela na hmeljiščih, prvič tudi brezposelni v okviru javnih del. Na akcijo so pozvali predvsem prejemnike denarnih nadomestil centrov za socialno delo z območja občin Žalec, Celje, Šentjur, Slovenske Konjice s prvo, drugo ali tretjo stopnjo izobrazbe, pri čemer so upoštevali starostno mejo 45 let za ženske in 50 let za moške. Pozvani vabila ne smejo odkloniti, sicer izgubijo vse pravice, ki jih kot brezposelni imajo. Udeleženci javnih del bodo obdržali nadomestila oziroma pomoč, povrnili jim bodo stroške prevoza in jim nudili dva topla obroka na dan, morda še večerjo. Dodaten zaslužek bo odvisen od vsakega posameznika, saj bodo plačani na normo. Okvirna cena za uro dela sta dve marki.

V Portorožu prvi družinski hotel

Sergej Juriševič z družino je nov portoroški hotel, ki ga bo konkurenca že od letošnjega leta morala jemati resno. Maja bo namreč dograjen nov hotel Marko, v njem bo 80 ležišč.

Olimpijske igre v Naganu za slovenske tekmovalce niso bile uspešne

Nastopilo je 34 slovenskih športnic in športnikov, ki so med drugim dosegli tri peta mesta, kar so bile tudi najboljše slovenske uvrstitve. Slovenski tekmovalci niso dosegli pričakovanih rezultatov. Na peto mesto so se uvrstili biatlonka Andreja Grašič, skakalec Primož Peterka in alpski smučar Jure Košir. Pod 30 mestom je bilo 16 slovenskih dosegkov. Povsem so razočarali alpski smučarji. Vsi skupaj pa so dosegli manj kot pred štirimi leti v Albertvillu. Kocjančič je pristavil, da so imeli slovenski športniki dobre pogoje za vadbo in tudi vrhunski trenerski kader, kar znajo ceniti tudi na tujem. Peterka pa je zato zmagal 8. marca v Lahti - v finskem skakalnem svetisku.

Podelitev novinarskih nagrad Josipa Jurčiča - sponzor tudi naš rojak Dušan Lajovic

V Narodni galeriji v Ljubljani so v četrtek, 5. marca podelili novinarske nagrade Josipa Jurčiča. Letošnji dobitniki so Sandi Čolnik in Rosvita Pesek z RTV Slovenija ter Peter Jančič iz mariborskega Večera, vsi za posebne dosežke pri novinarskem delu. Nagradni fond znaša dva milijona tolarjev na leto, nagradje pa sta izbrala Upravni odbor skladu in skupščina Nove revije. Jurčičeve nagrade so letos podelili že petič, sklad pa s tem želi vzpodobujati resnicoljubnost kot moralno načelo slovenskih novinarjev. Med sponzorji so Mladinska knjiga, Lek in Belinka Holding ter naš sydneyjski rojak Dušan Lajovic.

Kuntnerjev Cmurek in Jančarjevo Zvenenje v glavi

V petek, 13. marca bo umetniška predstavitev nove pesniške zbirke Toneta Kuntnerja *Cmurek*. Drago Jančar pa je izdal roman *Zvenenje v glavi*, kjer opisuje zgodbo o ljudeh v zaprtem sistemu, o ljubezni, o šleveškem nemiru, ki ga simbolizira zvenenje v glavi.

Redna letalska povezava z Brusljem

Na bruseljskem letališču je 2. marca pristalo Adriano letalo Canadair Regional Jet. S tem je slovenski letalski prevoznik začel z rendimi leti med Ljubljano in belgijsko prestolnico. Na slovensosti v Bruslju je bil tudi slovenski veleposlanik Jaša Zlobec.

Nov bankovec za 200 tolarjev

Banka Slovenije bo 10. marca v obtok izročila nov bankovec za 200 tolarjev. Novi bankovec se bo od tistega v obtoku razlikoval v datumu izdaje, ki je 8. oktober 1997. Kot član sveta Banke Slovenije je podpisana Samo Nučič.

Tečajnica Banke Slovenije

Srednji devizni tečaj (7 marca 1998)

Država (enota)	tolarjev
Avstralija (1 AUD)	115,4780
Avstrija (100 ATS)	1342,4423
Francija (100 FRF)	2817,2021
Hrvaška (100 HRK)	2676,9700
Italija (100 ITL)	9,6107
Japonska (100 JPY)	135,9065
Kanada (1 CAD)	121,9758
Nemčija (100 DEM)	9444,5073
Švica (100 CHF)	11598,7994
V. Britanija (1 GBP)	283,1463
ZDA (1 USD)	173,0800

Odprtje svetovnega pokala leta 1999 v Mariboru

Predsedstvo mednarodne kolegarske zveze je objavilo koledar svetovnega pokala v gorskem kolesarstvu za leto 1999. Otvoritveno dirko v spustu, ki bo 17. in 18. aprila, je predsedstvo zaupalo Mariboru. To bo prvi obisk svetovnega pokala v gorskem kolesartvu oziroma svetovnega pokala v katerikoli kolesarski zvezi v Sloveniji. Organizatorja te velike prireditve bosta Američan David Erickson in ljubljanc Andrej Dekleva, pomagala pa jima bosta smučarski klub Branik in seveda kolesarska zveza Slovenije. Tekmovalci se bodo pomerili na 4,3 kilometra dolgi progi od hotela Bellevue do Snežnega stadiona pod Pohorjem. Ker je višinska razlika 750 metrov, povprečni naklon pa 17-odstotni, to progo uvrščajo med tri najtežje na svetu.

HEALTHY FARM
HEALTHY MEAT

**36 years in business
20 years in Cobram**

COBRAM
Phone: 0358 -722115

CANBERRA
Phone: 06 - 295 1222

KLUB TRIGLAV

*Vse Slovenke in Slovence vabimo
na*

JOŽEFOVANJE

*Nedelja, 15. marca
od 12.00 ure dalje B.B.Q. kosilo
Od 14.00 ure dalje plesna zabava*

Igrajo The Masters

*V imenu odbora
predsednik Jože Pahor*

*19 Brisbane Road
St.Johns Park, NSW*

Ph: 9610 1627 Fax: 9823 2522

Slovensko društvo Sydney

Vljudno vabljeni na:

Sobota, 14. marca

JOŽEFOVANJE

Igra Lipa

Nedelja, 29. marca

PIKNIK B.B.Q.

Igrajo The Masters

**2-10 Elizabeth Street
Wetherill Park NSW 2164
Telefon (02) 9756 1658 Fax (02) 9756 1447**

KLUB TRIGLAV

*Vse Slovenke in Slovence vabimo
na*

JOŽEFOVANJE

*Nedelja, 15. marca
od 12.00 ure dalje B.B.Q. kosilo
Od 14.00 ure dalje plesna zabava*

Igrajo The Masters

*V imenu odbora
predsednik Jože Pahor*

*19 Brisbane Road
St.Johns Park, NSW*

Ph: 9610 1627 Fax: 9823 2522

Gold Coast
AUSTRALIA

*2965 - 2967 Gold Coast Highway
SURFERS PARADISE - QUEENSLAND
AUSTRALIA 4217*

ADMIRAL MOTOR INN

Motel and large 1,2,3 bedroom fully self-contained units

* 10 minutes walk to town centre

* 150 metres to beach

* centrally located to shops, transport etc.

AFFORDABLE WITH COMFORT

Your Resident Hosts
Murray and Franz Beric

Telephone / Facsimile:

(07) 553 98759

(I.S.D. + 61-7-553 98759)

O slikarju Maksimu Gaspariju

Peta obletnica Glasa
Slovenije posvečena
Gaspariju

Maksim GASPARI
(1883-1980) je edinstven pojav v slovenski umetnosti. Redko kateri umetnik se je tako povezal s slovenskim človekom kot prav Maksim Gaspari. Rodovi so ga spremljali in sprejemali in Gaspari je spremljal rodove. Srečnejši so si lahko kupili njegove podobe v olju, risbi ali kombinirani tehniki, drugim pa so prišle te pred oči vsaj v reprodukcijah ali ilustracijah, raztresenih po knjigah, revijah, priložnostnih tiskih in še prav posebno na razglednicah. Nič ne bomo pretirivali, če zapišemo, da so te drobne likovne lastovke

dosegle sleherni slovenski dom in doprinesle k umetnostni izobrazbi med našimi ljudmi. Risanje razglednic, ki naj bi med Slovenci s svojo kvaliteto izpodrinile tujo, kičasto razgledniško bero, je sodilo kar v prvenstveni program Vesnanov. Gaspari je svojemu mecenu Sadnikarju pošiljal celo nekaj ročno poslikanih razglednic in tudi v poznih letih je nekatere znance še razveselil z njimi. Tako so Gasparijeve razglednice pričele svojo zmagošlavno pot že na začetku tega stoletja in še danes se ob praznikih vsujejo na domove povsod kjer živijo Slovenci. Posebno pobudo za izdajanje razglednic je dala Gaspariju prva svetovna vojna. Po zasnovi so te razglednice večinoma diptihonske, to se pravi: na vsaki upodablja dva prizora, glavnega in stranskega, ki se dopolnjujeta in ju spremljajo vsebinsko ustrezni verzi kake ljudske pesmi, pogosto verzi Simona Gregorčiča. To so prizori nabora, odhoda v vojašnico, poziv na vojsko, slovo od žene in otroka ali prizor, ko dekle povija fantu šopek v slovo.

Gaspari je rad nariral ranjenega vojaka na pesem "Tam za turškim gričem" ali kako k umirajočemu pride Marija z besedami: "Fantič le gori vstan" ali prizor na temo "Oj, ta vojaški boben" in veseli prizor, ko se vojak vrne domov. Znana je tista razglednica, kjer vsa družina kleči pred jaslicami in moli za očeta ali pa tista, kjer je na eni strani vzdušje med polnočnico v domači cerkvi na drugi pa vojak pa v snegu. Po koncu prve svetovne vojne, leta 1918, se je Gaspari preselil na Koroško na dom svoje žene. Ves Korotan je bil tedaj razgiban od plebiscitne vročice. Gaspari je vodil jugoslovansko propagandno vojno s svojimi plakati, letaki in razglednicami, ki jim ni manjkalo karikaturne ostrine. Gibanju ob majniški deklaraciji (1917) pa je dal svoj delež s portreti J.E. Kreka in dr. Antona Korošča in drugimi narodno prebudnimi razglednicami. Zlasti je veliko upodabljal oba slovanska svetnika Cirila in Metoda. V novi državi je Gaspari pričel z izdelovanjem serije razglednic predvsem z domaćim žanrom, z narodnimi nošnami, ljudskimi običaji in prazničnimi motivi zlasti za božič in veliko noč. V njih je Gaspari razvil svoj tipični slog in ustalil svoje priljubljene motive. Tak je ostal do konca. Svet, ki ga je v njih oživiljal je idealiziran svet z malce prikrojeno folkloro. To je naš kmečki svet, ki ga že tedaj skoraj ni bilo več. Gaspari je bil ujet vanj, bil mu je čudežna zakladnica motivov, kot so letni časi s svojo menjavo, stari domači prazniki s svojimi šegami, kmečko delo v idiličnem okolju starosvetnih časov, krst, ženitovanje in pogreb, poetična preteklost z desetimi brati, Lepo Vido, Mlado Bredo, predvsem pa naši kmečki ljudje. Sledijo razglednice z motivi mater z otroki, otrok pri igri in plesu, pastirjev in hrhkih deklet z gorenjskimi nageljnimi, krepkimi fantov z viržinkami v ustih, korenjaških mož z brki, čebelarjev pred ulnjakom, godcev s harmoniko, plešočih parov, starinskih hiš, cerkvic in kapelic in še in še. To je bil Gasparijev svet, svet preteklosti, ki se ne bo nikoli več povrnil. Morda pa so danes najbolj znane Gasparijeve razglednice, ki so izhajale kot voščilnice za božič, novo leto in veliko noč. Te starodavne praznike je slovensko ljudstvo ovilo z

značilnimi šegami in jih obhajalo s posebno prisrčnostjo. Božične voščilnice prikazujejo čas okoli svetega večera: obred kajenja in blagoslavljanja domačije, hojo k polnočnici, rezanje poprtnika, predvsem pa prizor v hlevcu z Marijo ob jaslih in s pastirji pred njimi. Na novoletnih voščilnicah so navadno trije koledniki v kožuhih s "tulipani" in v težkih škornjih. Tudi vlivanje svinca na staro leto zvečer ni pozabil. Pri srcu mu je bil motiv treh kraljev-fantičev, ki s krono na glavi premrli stopajo po snegu. Včasih je upodobil jaslice in tri kralje kar v slovenskih narodnih nošnah. Spomnil se je tudi šege, ko je hišni gospodar na vrata s kredo zapisal začetnice kraljev GMB. Še vse bogatejši kakor božični je velikonočni krog. Tukaj je le pričel Gaspari s cvetnimi butarami, ragljami in otroci, ki pred cerkvijo "Boga strašijo", in razigranimi fantiči, ki raznašajo blagoslovjeni ogenj po domovih. Sem se uvrščajo še barvanje pirhov, blagoslavljanje jedil, ko dekleta z jerbasi na glavi hitijo k blagoslovu, pa velikonočna procesija z vihrajočimi banderi ob pokanju iz možnarjev. Enkratna družinska idilija je "žegen", ko družina okoli mize zbrano uživa blagoslovljene

VESEL AALELVJA
jedi. Pa še igre s pirhi in slutnja mlade ljubezni iz prizora, ko dekle daje fantu pisanko v dar. Po drugi vojski potok Gasparijevih razglednic ni presahlil, a v večini primerkov je šlo le za ponatis starejših motivov. Sicer pa je postal način oblikovanja vidnega sveta vedno bolj nejasen, v vsebinskem oziru pa zaznaven nekak čuden nemir in včasih tudi vizionarnost, kar vse je last starih mojstrov, ki so veliko doživelj v svojem življenju. Še dandanes ostajajo Gasparijeve razglednice prisrčna vez med ljudmi, saj se je znal umetnik tako vživeti v ljudsko čustvovanje, da jim razmik med časom nastanka in današnostjo ni zbrisal pričevalnosti in priljubljenosti. Mnogim med nami so celo ljub spomin na dni mladosti. In kakor prinesejo lastovke pomlad, tako naznajajo te pisane sličice bližajoče se praznike. Zato sem prepričan, da bo ostala Gasparijeva umetnost tudi spremjevalka prihodnjih rodov s svojo ljubeznijo do slovenske zemlje in njenega človeka./dr. Niko Kuret/

Ustanovitelj in ravnatelj Slovenskega
ameriškega raziskovalnega središča

dr. Edi Gobec

Dr. EDI GOBEC je zaslužni profesor sociologije na ameriški državni univerzi v Kentu, med Slovenci pa je najbolj znan kot ustanovitelj in ravnatelj Slovenskega ameriškega raziskovalnega središča (od države Ohio priznanega znanstvenega inštituta Slovenian Research Center of America), kjer že skoraj 47 let zbirka, analizira in objavlja gradivo o slovenskih izseljencih in njih potomcih in zlasti še o slovenskih dosežkih po vsem svetu.

Poleg številnih razprav in člankov objavljenih v ameriških in mednarodnih znanstvenih časopisih, enciklopedijah in revijah, je mnogo objavljal tudi v slovenskem periodičnem tisku in raznih zbornikih v izseljenstvu, zamejstvu in v rodni Sloveniji. Je avtor ali urednik 16 knjig, ustanovitelj Slovenskega študijskega programa na Kentski univerzi, kjer je 25 let poleg poklicnih dolžnosti kot sociolog in socialni psiholog tudi prostovoljno in brez plače poučeval slovenščino in nekatere druge slovenske predmete ter uvedel vsakoletno Slovensko študijsko nagrado na najboljšega študenta ali študentko.

Pomagal je ženi Mileni (učiteljici latinščine, francoščine in slovenščine) pri pripravi in izdaji dveh zajetnih Učbenikov slovenskega jezika (Slovenian Language Manuals), ki se je doslej po njih učilo slovenščine nad 10.000 angleško govorečih oseb.

Je član Slovenske teološke akademije v Rimu, bivši podpredsednik Delta Tau Kappa – mednarodne čestne organizacije National Confederation of American Ethnic Groups.

Vpisali so ga v številna ameriška in mednarodna referenčna dela in v National Register of Prominent Americans, leta 1971 pa je bil izbran še za Odličnega vzgojitelja Amerike (Outstanding Educ.)

V Slovenskem ameriškem raziskovalnem središču je junija 1951 začel z raziskovanji in upa pripraviti, kolikor bodo dopuščala sredstva, izdati še mnogo, za Slovence prepotrebnih knjig.

Pa še to...

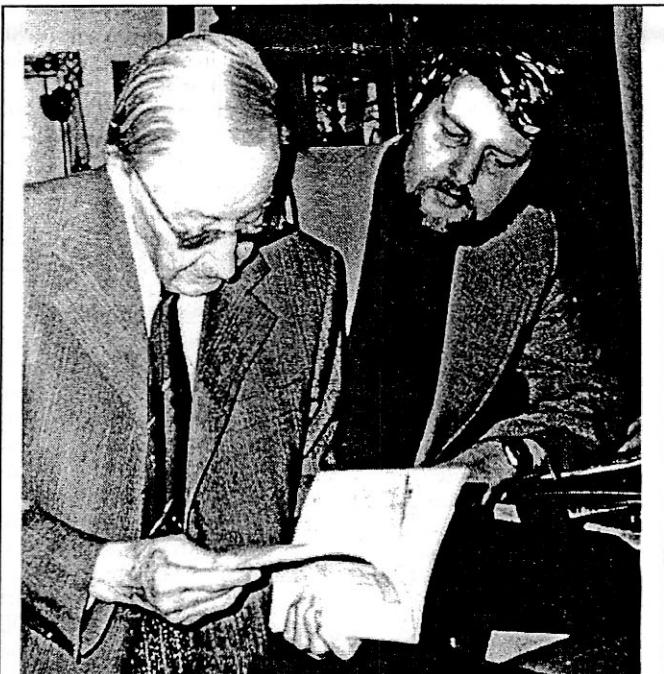
Tudi naša melbournška rojakinja Sasha Ceferin je zbirateljica Gasparijevih del. In ne samo to: slikar Gaspari je v učnem programu na Victorian School of Languages. Z dr. Edijem Gobcem pa je bila povezana vsa leta kot odjemalka učnih knjig njegove so-proge Milene.

Uslužbenec v Kulturnem centru Ivan Napotnik v Velenju, zbiralec razglednic Maksima Gasparija in citrar

Marjan Marinšek

MARJAN MARINŠEK, po poklicu diplomirani pravnik, je velik del svojega življenja posvetil iskanju Gasparijevih razglednic. Že kot otrok je spravljal tiste, ki so ob prazničnih dneh prihajale na njegov dom v Kozjem. Mama ga je poučila, da so te podobe prekrasne, saj prikazujejo slovenskega kmečkega človeka, od jutra do večera, od pomladni do zime, ob petkih in svetkih ter od zibeli do groba.

Marjan, ki je že takrat prerisoval vse, kar je bilo Gasparijevega, se je še kasneje ojunačil in obiskal Gasparija na njegovem domu v Ljubljani.

Z leve: Maksim Gaspari in Marjan Marinšek

Zvedel je, da je Gaspari naslikal veliko razglednic, natančnega števila pa ni vedel niti slikar sam. Srečanje s tem ljudskim umetnikom je Marjana tako prevzelo, da je sklenil zbrati vse Gasparijeve razglednice in mu jih pokazati.

Ko se je zbirka bližala številu 200 razglednic, seveda samih prvočiskov, jo je Marjan pokazal Gaspariju, in ta je v album zapisal: "To je album mojih razglednic, ki jih je v moji pozni starosti dobil zbral Marjan Marinšek v moj spomin."

Gaspari ni dočakal, da bi Marjanova zbirka dosegla število 450 razglednic in tudi ne leto 1986, ko je ta zbirka dopolnila retrospektivno razstavo Gasparijevih ilustracij v Narodni galeriji v Ljubljani.

Gaspari tudi ni dočakal nobene številnih razstav njegovih razglednic, od Ljubljane do Francije, Belgije, Nizozemske, Združenih držav Amerike, Argentine, Urugvaja, Brazilije...

Marjan Marinšek je v svojem zbirateljskem nemiru ustvaril še druge zbirke, med njimi zbirko prvih beril oz. začetnic z imenom "moje prvo berilo", ki obsega okoli tisoč abecednikov iz vsega sveta, zbirko knjig "Robinson Crusoe" in zbirko knjig o "Piki nogavički". To ga je privedlo do prijateljevanja s švedsko pisateljico Astrid Lindgren in do ustanovitve Pikinega festivala, ki je največja otroška prireditev v državi.

Po drugi strani je Marjan tudi publicist, ki zlasti objavlja svoje vtise s številnih potovanj. Je avtor svoje prve knjige "Na celjski gimnaziji zvoní", v kateri se ironično spominja svojih šolskih dni v času jugoslovanskega realsocializma.

Marjan igra tudi na citre in upajmo, da ga bomo avstralski Slovenci lahko spoznali in poslušali maja letos ob peti obletnici Glasa Slovenije.

Zapisali so še v...

Delo fax

Lada Zei v Internetu: Delo/fax se bliža prvemu rojstnemu dnevu. Kratek izbor člankov in vesti v tej off line obliki omejuje prostor, vendar Delo fax v tej obliki nikoli ni imel namena postati nadomestek za tiskano Delo. Guttenbergova tehnika, ta najstarejši in najpočasnejši enosmerni prenosnik informacij, se kljub častitljivi starosti (še) ne da! Živimo pač v informacijski dobi, v času, ko je hitra informacija nujno potrebna.

Razgledi

V novi številki Razgledov je objavljen intervju z Veljkom Rusom, ki med drugim meni, da ima Slovenija "prav v vrhu slovenske politike neurbane profesionalce ali intelektualce, če jim pripisem bolj ženorezen in tradicionalen atribut. Na primer Janša vsekakor misli samostojno, Podobnik tudi, čeprav je to bolj čudna oblika mišljenja. So intelektualno samostojni ljudje in imajo izobrazbo. Znajo generirati ali producirati ali uporabljati neko znanje. S tega stališča si zaslužijo naziv izobraženca, intelektualca, profesionalca. So pa s predsednikom vlade vred tipični primestni ljudje. Oni niso zares urbanizirani.

Vir

Štirinajstdnevnik za politiko objavlja govor predsednika Krščanskih demokratov Lojzeta Peterleta o kulturi vladanja - govoril je na Prešernov dan, 8. februarja:

"Za narod z lastno državo je **kultura vladanja** bistvena. Državotvorno vladanje mora izhajati iz vrednot, interesov in ciljev nacije, je torej najprej zavezana delu za **skupni blagor**. Slovenska država bi potrebovala, ob izjemno pomembnem odločanju pri vključevanju v Evropsko zvezo visoko kulturo vladanja.

Sedanja vladajoča koalicija uvaja namesto vladanja v imenu vseh, **obvladovanje v imenu strankarskih interesov**. Namesto uveljavljanja enotnega koncepta državne politike, ponuja Sloveniji kampanjske rezultate medsebojnega interesnega boja, kar ji zmanjšuje verodostojnost doma in na tujem.

Ob napačni motivaciji vladanja smo tako še naprej priča partijsko pojmovanemu pogledu in praksi vladanja. **Zato smo v globoki krizi vladanja**, ki se kaže tudi v pojemanjočem zaupanju ljudi v državne inštitucije.

Tako pojmovano vladanje je daleč **stran od evropskih demokratičnih standardov**. S tako kulturo vladanja bo Slovenija težko postala del združene Evrope.

Dnevnik

V Sloveniji pijemo alkohol tako kot vodo. Tako vsaj kažejo podatki, saj je letna poraba alkohola (absolutnega alkohola) za 50 odstotkov večja kot v drugih državah Evrope. Pitje alkohola je močno vpeto v slovensko kulturno in družbeno življenje. Tu so tudi posledice: po podatkih ministrstva za notranje zadeve se je lani zgodilo kar 4.878 prometnih nesreč, pri katerih so kot sekundarni vzrok navedli alkohol. V teh nesrečah je umrlo 94 ljudi. Med zaposlenimi moškimi je najmanj 100.000 odvisnih od alkohola.

Alkohol je dostopen tudi otrokom. Odkod takšna 'popularnost' alkohola? Vsak poskus, da bi kaj spremenili, naleti na hud odpor. Slovenci smo edini, ki pri prodaji alkoholnih pičač nimamo nobenih omejitev. V Sloveniji lahko kupi alkohol tudi desetletni otrok. Sicer pa je v bližini srednjih šol vse več lokalov, kjer točijo alkoholne pičače in se ne ozirajo na starost mladoletnikov. /Dnevnik/

Delo/sobotna priloga

Boris Jež pod naslovom **Vse dražgoške bitke z JLA med drugim** piše:

... Glede tega je treba sneti klobuk pred Janezom Janšo, nedvomno 'poveljujočim junakom' desetneve vojne; brez njega tega konflikta z JLA morda niti ne bi bilo in morda tudi ne bi bilo sedanje slovenske države. Janša si pripisuje marsikaj, recimo slovensko pomlad, s svojimi zaslugami v tej vojni pa se ni, priznajmo, nikoli hvalil. No, je pač tako, da so na koncu vedno najglasnejši tisti, ki so samo slišali topovsko grmenje, drugi pa so raje tiho in si mislijo svoje...

Večernji list

Dopisnik hrvaškega Večernjega lista iz Ljubljane Vlado Zagorac piše, da kljub večkrat poudarjenim ocenam in željam po dobrih medsebojnih odnosih med slovensko državo in Cerkvijo dinamika dogajanj na slovenskem političnem priozorišču v februarju kaže, da so njuni odnosi na najnižji ravni, odkar je Slovenija postala samostojna država. Tu je treba tudi iskati razloge zakaj je predsednik Kučan na pogovor povabil apostolskega nuncija Svetega sedeža v Sloveniji Edmonda Farhata.

Morel

Slovenska neodvisna tiskovna agencija Morel na Internetu piše pod naslovom "**Je Slovenija res poligon za tuje obveščevalne službe?**": ... Sodu naj bi izbila dno vohnunska aféra, ki se je zgodila v začetku januarja, ko je hrvaška policija na svojem ozemlju zajela dva slovenska vojaška vohuna skupaj z vohnusko opremo. Hkrati se je razkrilo, da so številni kadri, predvsem nesposobni, nameščeni v obrambnem ministrstvu po nalogu prvaka Slovenske ljudske stranke Marjana Podobnika. Na dan je prišel celo tajni sporazum, ki ga ima slovenska vojaška obveščevalna služba z izraelsko obveščevalno službo Mosad. Zato bodo po vsej verjetnosti držale trditve, da je Slovenija prestreljena s tujimi obveščevalnimi službami.

Demokracija

Pod strogo zaupno piše v zadnji številki Demokracije, da so iz dobro obveščenih krogov izvedeli, da je slovenski predsednik Milan Kučan na Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje dokupil pokojninsko dobo. To je bila strogo varovana skrivnost, saj bo s tem predsednik prihodnje leto izpolnil vse pogoje za upokojitev. Za štiri odkupljena študijska leta je Milan Kučan odštel 943.480 tolarjev. Toda tudi če bi šel naslednje leto v pokoj bi še vedno lahko honorarno opravljal dolžnost predsednika države.

Republikanci/Internet

V četrtek, 26. februarja je bil na nemški televizijski mreži ZDF prenos košarkarske igre med Nemčijo in Grčijo. Na koncu so predstavili še leštivo, na kateri je Slovenija druga. Poleg imena vsake države je bila tudi državna zastava. Nepojmljivo je, da je bila na sredi slovenske zastave zvezda. Take stvari bi se sicer po naključju lahko dogajale neposredno po osamosvojitvi, ne pa šest let za njo. Kako bi izgledalo, če bi slovenska televizija namesto sedanje nemške zastave pomočoma objavila zastavo tretjega rajha? Bilo bi veliko hudih kritik. Na takšne dogodke bi se morali odzvati predstavniki slovenske države in Republikanci tak malomaren odnos slovenske države obsojajo.

The New York Times in Washington Times

Ameriška časopisa sta zapisala, da so imeli Albanci, ki so jih doslej ubili, iztaknjene oči, polomljene čeljusti, noge in roke, ter sledi smodnika na telesih, kar kaže, da so jih ustrelili iz neposredne bližine. Časopisa sta zapisala, da so srbski policisti in specialci tudi ropali po albanskih hišah in posiljevali Albanke. Voditelj kosovskih Albancev Ibrahim Rugova ima prav, ko pravi, da na Kosovu ni mogoča vojna, temveč le 'pokol', saj Albanci nimajo niti pravega orožja v nasprotju z dobro opremljeno srbsko armado.

Po svetu

DUNAJ

Avstrijski predsednik Thomas Klestil je na predlog avstrijske vlade odlikoval slovensko veleposlanico v Avstriji Katjo Boh z velikim zlatim častnim znakom, t.j. najvišjim državnim odlikovanjem. /Delo fax/

SKADER

Rudi Borštnik je slovenski salezijanski duhovnik, ki v Albaniji že štiri leta skrbi za salezijanski samostan v Skadru in je tam tudi magister novicev. Albanijo so vedno pretresala ropanja in nemiri, tako je bilo 22. februarja, ko je oborožena tolpa oropala sodišče in pustila le gole stene. Naslednji dan se je lotila še samostana. Okoli polnoči so vdrli vanj in začeli nenadzorovano streljati naokoli in vrgli celo nekaj bomb, je pripovedoval 75-letni duhovnik, ki je moral pobegniti skozi okno. Povezal je rjuhe, te pa so popustile in pri padcu si je zlomil obe nogi. Z Adriinim letalom so ga prepeljali iz Tirane v Ljubljano in zdaj leži na Kliničnem centru. /Dnevnik/

NEW YORK

Ministrstvo za kulturo RS je konec februarja objavilo razpis za bivanje in ustvarjanje v slikarskem ateljeju v New Yorku v ZDA. Ministrstvo je namreč blizu Manhatna najelo delovno-bivalne prostore za slovenske ustvarjalce. Izbralno bo tri kandidate, ki naj bi bili v ZDA po tri do štiri mesece. Ministrstvo meni, da je tak način študijskega in življenjskega izpopolnjevanja slovenskih ustvarjalcev konstruktivna oblika izobraževanja, pa tudi promocija v tujini. Projekt je nastal ob pomoči kulturnega atašega v New Yorku Tomaža Šalamuna. /STA/

WASHINGTON

Ameriška nacionalna uprava za aeronaftiko in vesolje NASA je objavila, "da je glede na začetne znanstvene podatke, ki jih je poslala Nasina sonda Lunar Prospector, visoka verjetnost, da je na severnem in južnem tečaju Lune led." Potrditev odkritja vode na Luni bi lahko pospešil nastanek človekove naselbine na Zemljinem najbližjem naravnem satelitu. /Morel/

PARIZ

Slovenci vemo zelo malo o svojih uglednih ljudeh po svetu. Ena uspešnih Slovenk je dr. Antonija Bernard, univerzitetna profesorica in publicistka v Franciji. Dr. Bernardova je rojena v Lovrencu na Pohorju in se je prej pisala Grobelnik. V Francijo je prišla kot mlado dekle, ki naj bi pazilo na otroke staršnih priateljev. Ob delu je študirala in se učila francoskega jezika, kot glavni predmet pa je študirala ruščino. Poročila se je, mož je iz Britanije, imata dve hčerkici. Antonijino svobodno mišljenje ni bilo po volji marsikomu v Sloveniji, zato je tudi niso nikjer omenjali. Med drugim je hodila brezplačno učit slovenske otroke slovenščine v slovensko katoliško ognjišče v Chatillonu. Sloveniji je poklonila dve deli v francoščini. Pri Inštitutu za slovanske študije je izdala KRATKO ZGODOVINO SLOVENIJE. V njej je najti marsikaj zanimivega in novega. Tako na primer v poglavju, ki obravnava francoško okupacijo Slovenije med drugim opisuje kako so Primorci bežali pred napredujoci Francozi, kako jih je postojna sprejela čisto prazna. V Presses universitaires de France pa sta s profesorjem Georgesom Castellanom izdala v zbirki Que sais-je? (Kaj vem?) knjižico LA SLOVENIE. Tako je ta predstavitev prišla v ugledno zbirko Collection encyclopédique. Antonija je napisala tudi veliko člankov v ruščini. Zdaj bi rada pripravila zgodovino slovenske književnosti, pa tudi doktorsko dizertacijo o vlogi Kopitarja v evropski slavistiki. V Sloveniji ima stike s slavisti, romanisti in zgodovinarji. /Mladika/

CHICAGO

Windows World Open je največje tekmovanje računalniških programov, ki tečejo v najbolj razširjenem operacijskem sistemu na svetu. Na letošnjem se je med glavne tri finaliste v kategoriji softverskih izdelkov za proizvodne procese uvrstil tudi slovenski programski paket, razvit za tovarno topotnoizolacijskega materiala Škofja Loka. /Delo fax/

dr. Antonija Bernard

Na Kosovu teče kri, Milošević ponovno na pohodu, svet pa zopet nič...

DUNAJ

Dunajski kurir piše, da bi bila vojna na Kosovu bolj krvava kot v BiH, saj na tem območju obstaja ogromno nasilja in sovraštva, obstaja pa tudi nevarnost, da se razširi na širše območje, saj Albanci iz Albanije in Makedonije ne bodo sedeli križem rok, če bo prišlo do spopadov na Kosovu. Albanci na Kosovem že dolga leta, predvsem pa zadnjih sedem let, mirno trpijo represije in sledijo mirni politiki Ibrahima Rugove, vendar pa mednarodna skupnost ni razmišljala o Kosovu, ker je imela polne roke dela okoli Bosne. Časopis dodaja, da svet ne more več računati na potrežljivost Albancev. /Kurir/

SARAJEVO

Tilan Cilh, predsednik Društva za ogrožene narode, je zahteval od mednarodnih organizacij da naj jugoslovanski predsednik Slobodan Milošević odgovarja pred sodiščem za vojne zločine v Haagu. Milošević ni partner za mirovne pogovore, ker je nevaren nasilnež, ki grozi, da bo zanetil novo vojno žarišče na Kosovu, je izjavil Cilih, ki se mudi na obisku v Sarajevu. /Morel/

SARAJEVO

Kmetijsko-vinarsko podjetje Goriška brda je v hotelu Grand seznanilo Sarajevane z najbolj priznanimi slovenskimi primorskim vini. Direktor slovenskega podjetja je povedal, da bodo v Sarajevu kmalu odprli vinoteko, ponudbo bodo dopolnjevali z dragimi siri in delili vinski bonton s priporočili o vinski kulturi. /Delo fax/

MOSKVA

V mesecu ali dveh bo v Kremlju državni udar, je v dumi oznanil Vladimir Žirinovski, vodja ruskih liberalnih demokratov. Zdravniki nočejo zdraviti Borisa Jelcina, saj mu nobena zdravila ne pomagajo več. Prozahodne sile pa že pišejo scenarij za prevzem oblasti, odstranile bodo premiera Viktorja Černomidina. Na Kavkazu bo izbruhnila nova vojna. Oklicane bodo izredne razmere, je dejal Žirinovski. /Delo/

Slikarka iz Brighta v Viktoriji

Romana Favier-Zorzut

Z leve: Olga Gaspari in Romana

Romani ob obletnici smrti
Gasparija (14. nov. 1981)

Prešlo je leto - In sedaj?
samo še kot miglaj
si svetlikajočih zvezd,
sanj izpetih, svojih prelesti.
In grob, kot tiha počivajoča noč
obiskuječa mojo misel žalost,
ki vije k tebi se v prostranstvo,
s šelestanjem fritajočega
listja žolti jeseni,
kot iz gore molčeče odmevi!

Olga

Za Romani in V. Gaspari,
vam razčlenim zahvalo
To dobro, mojimo srečo!
Olga Gaspari
Ljubljana, 4 dec. 1981

Romana za Glas Slovenije:

"Ko sem razstavljala leta 1976 v Gorici, sem tam spoznala profesorja Hmelja, ki mi je veliko govoril o slovenskem narodnem umetniku Maksimu Gaspariju. Podala sem se v Ljubljano z gorečo željo da ga spoznam. Najprej sem telefonirala pa se ni oglasil nihče. Potem sem se odpravila kar sama na njihov naslov, potkrala sem na vrata, kdo sem, je vprašal nežni glas. Sem slikarka, rojena sem v bližini kjer se je rodil Gaspari, trenutno razstavljam v Italiji, sicer pa živim v Avstraliji... pri srcu mi je Gasparijevo ustvarjanje in si ga želim srečati. Jaz sem Gasparijeva soproga Olga, mi je odvrnila ženička, Maksim je že star, slabo vidi in tudi bolehen je, no, pa počakajte malo... stopila sem v vežo in čakala, kmalu pa se je ženica vrnila in me povabila: Gaspari vas želi srečati! Stopila sem v dnevno sobo in pred menoj je stal umetnik! Gaspari! Ponudila sem mu roko on pa me je objel in me toplo stisnil k sebi. Poljubljal mi je roko in govoril: draga Romana, čutim vašo iskrenost in ljubezen do slikarstva, želim vam dolgo ustvarjanje in predvsem zdravja! Soproga Olga mi je ponudila kavico, Gaspari pa mi je podpisoval nekaj svojih razglednic... potem ga nisem več videla, umrl je leta 1980.

Z Olgo Gaspari sva postali prijatelji in vsakokrat ko sem bila v Sloveniji, sem jo obiskala. Nekoč mi je podarila tudi možev fotografijsko - tako je želel Maksim, v spomin na naše prijateljstvo, je dodala. Olga se je preselila k sestri na Dolenjsko. In ko sem razstavljala v Ljubljani leta 1996 sem jo hotela poiskati, toda nisem je več našla. Vest, da je tudi ona umrla me je globoko prizadela."

***

Romana Favier Zorzut se je te dni pripravljala na razstavo v svojem vrtu v času Bright Festivala (3. in 4. ter 9. in 10. maja). Konec tega leta pa bo razstavljala v Canberri. Iz uredništva se Romani že vnaprej zahvaljujemo, ker nam bo za prvo stran jubilejne številke narisala umetniško sliko, ki bo na slavnostnem večeru ob obletnici Glasa naprodaj na dražbi.

Lauda-aír

CELEBRATING 1998

EASTER AND SPRING IN SLOVENIJA
AND EUROPE

Departing from Adelaide-Brisbane-Canberra-Hobart-Melbourne and Sydney
on 30.5.1998
Book now for special Airfares from \$1535.00

Please contact

Eric or Ivan Gregorich
Slovenia Travel/Donvale Travel
1042-1044 Doncaster Road
EAST DONCASTER VIC 3109
Phone: (03) 9842 5666
Licence No. 30218

Ne pozabite, da je že od leta 1952 ime Gregorich dobro poznano in na uslugo vsem, ki se odpravljajo na potovanje

Lauda-aír

Has three return flights a week
from Sydney and Melbourne
to Vienna and Ljubljana

Dear Passenger,

With the introduction by Lauda Air of the Boeing 777 on the route Vienna - Kuala Lumpur - Sydney - Melbourne, Lauda Air has shown that it is entering its next phase of travel. As the world's biggest twin-engine jet, the 777 is also considered a revolutionary development in aviation, for the first time a complete aircraft was designed and tested on a computer.

For passengers, the most spectacular feature will surely be the new seating. Every seat, even in economy class, is equipped with a telephone and an inter-active video system. That means that you can telephone from anywhere in the aircraft via satellite to anywhere in the world. The telephone receiver also contains an integrated control unit that you can use to choose from a selection of the latest movies or film classics, to play video games, or to get the latest news, updated every two hours by Reuters news agency.

Flying chefs will attend to your creature comforts, preparing our renowned Do&Co cuisine right on board.

Lauda Air hopes that you will enjoy your time traveling with us and wish you a pleasant trip.

Niki Lauda

Pred dnevi sta zaključili svoje gostovanje po Avstraliji dve umetniški skupini iz Slovenije. Prva je bila gledališka skupina s komedijo Aleksandra Lucuja "Nevesta iz domovine" ali "Naša prihaja" (Boris Cavazza, Sašo Hribar, Dajo Cavazza, Marijana Breclj, Maša Derganc in Tone Gogala ter popevkar Vlado Kreslin), v drugi skupini pa so nastopili mladi folklorni plesalci KUD Student iz Maribora. O gostovanju prve skupine nam ni nihče postal poročila, objavljamo poročilo o gostovanju "KUD Student" Slovenskega narodnega sveta Viktorije.

Akademска folklorna skupina Študent iz Maribora zaključila avstralsko gostovanje

V programu že tradicionalnega praznovanja slovenskega kulturnega praznika 8. februarja, je upravni odbor Slovenskega narodnega sveta Viktorije (UO SNS VIC) za leto 1998 vključil gostovanje "KUD Študent" iz Maribora, ki je februarja letos gostoval v Avstraliji. Skoraj petletna želja in prizadevanje vodstva mariborske folklorne skupine da bi s svojimi plesi in petjem obogatili avstralske Slovence in se istočasno predstavili tudi avstralski publiki, se je za člane ansambla prav v tem letu uresničila.

UO SNS VIC, ki med ostalimi aktivnostmi že tretje leto zelo uspešno vodi slovensko oddajo na TV kanalu 31 v Melbournu, ima za seboj vrsto uspešno izpeljanih gostovanj slovenskih umetnikov. Tudi melbournski del gostovanja "KUD Študent", do sedaj največje pri nas gostujuče skupine, je vodstvo SNS VIC izpeljalo po natančno izdelanem programu.

Na večer prihoda smo imeli z gosti v posebej najetem prostoru v hotelu, kjer so prebivali, spoznavalno srečanje in predstavitev programa. Naslednji dan smo goste že zarana popeljali na oglede melbournskih zanimivosti. Po kratkem kopanju v morju smo pohiteli na srečanje v Slovensko športno društvo St. Albans. Čeprav za to srečanje ni bil planiran nastop, so se po bogati večerji gostje obdelžili nadvse prijaznim in govorljubnim članom društva s kratkim programom in odpeli nekaj pesmi iz svojega bogatega repertoarja.

V program aktivnosti za naslednji dan smo nepričakovano vključili tudi cerkveno poroko novinarke, ki je spremljala skupino in poročala za TV Maribor, in njenega moža. Za cerkveno poroko sta si izbrala prav našo slovensko cerkev v Melbournu. Pater Metod Ogorevc je vodil cerkveni poročni obred, mi pa smo mladoporočenca presenili, saj so se poroke udeležili vsi člani plesne skupine in mnogi melbournski Slovenci. Pripravili smo jima poročno kosilo in se po kosilu z dvema avtobusoma in tovornjakom za opremo odpeljali v Istrski avstralski klub, kjer je folklorna skupina imela svoj prvi nastop v Melbournu. Navdušenje nad nastopom in izvrstno glasbeno spremljavo se je stopnjevalo in malo pred polnočjo so plesalci na posebno željo odplesali še živahne štajerske ples. Prijazno vodstvo Istrskega kluba nas je, tako kot vedno, ko pri njih gostujemo, postreglo z bogato večerjo in odlično kapljico.

Poslovili smo se v zgodnjih jutranjih urah in prav prijetno je bilo slišati besede: Naši prostori so vam vedno na razpolago, pri nas ste vedno dobrodošli! No, tudi v tem istrskem klubu je predsednik istrski Slovenec in Slovenci so bili med najaktivnejšimi, ko so gradili klubske prostore.

Po kratki noči so se naši gostje sprehodili po Melbournu in se vsak po svoje zabavali. Za najpomembnejši nastop si je SNS VIC najel dvorano Slovenskega društva Planica in skupina mladih folklor-

pajočih, nam je bil še ena, dodatna potrditev, da smo tudi tokrat zavzeli pravilno odločitev, ko smo podprli gostovanje "Študenta" v Avstraliji.

Popoldan smo pohiteli v avstrijski klub, kjer je imela folklorna skupina Študent zaključno prireditve za širšo publiko. Navdušenje Avstrijev je bilo veliko in tudi oni so nas pogostili kot še nikoli prej.

Na posebno željo predsednika avstrijskega kluba so člani "Študenta" pred samim zaključkom še enkrat zaplesali in zapeli. Vsi smo bili veseli in ponosni na tak zaključek turneje, še zlasti takrat, ko se nam je predsednik avstrijskega kluba zahvalil in nas istočasno povabil da naj še pridemo, saj je vidno, da imamo Slovenci veliko več kulturnih aktivnosti kot jih imajo oni sami.

Pred nami je bila dolga noč in člani skupine so bili občudovanja vredni kako so skrbno pospravljeni svoje, z velikim trudem sešite noše. Kljub velikemu številu so bili disciplinirani in lepo je bilo z njimi delati.

Čestitamo odgovornim na uspehu in profesionalnem pristopu, ki so ga pokazali na tej avstralski turneji.

nih plesalcev se je v soboto popoldne odpravila v Springvale. Tudi tukaj so plesalci in njihovi izvrstni glasbeniki navdušili prisotne s svojim profesionalno podanim programom in sproščenim nastopom.

V nedeljo je bil pred nami naporedan. Po sveti maši v Verskem in kulturnem središču v Kew so naši gostje še zadnjič nastopili za slovensko publiko. Slovo je bilo za vse nas prav ganljivo. Kot vedno so nam pridne slovenske ženice, članice Društva sv. Eme priskočile na pomoci in pripravile kosilo. Poslovilnega koncerta se je udeležila tudi častna članica SNS VIC sestra Ema. V času osamosvajanja Slovenije nas je po vsakem sestanku, ki se je po navadi zavlekel pozno v noč, čakala s čajem in pecivom. Užitek, ki smo ga lahko brali z njenega obraza ob gledanju mladostnih in veselih obrazov nasto-

Vistem času, ko je bila med nami skupina "Študent", je gostovala po Avstraliji tudi dramska skupina iz Ljubljane s svojo komedio neznanega avtorja. Slab teden zatem, ko so zaključili svojo avstralsko turnejo plesalci iz Maribora, so nekatera melbournska društva organizirala slovenski festival.

Ob tako kulturno pestrem mesecu februarju bi morali biti prav vsi nadvse zadovoljni. Žal ni tako. Kakor leta 1995, ko je gostoval v Avstraliji ansambel Štajerskih 7, se je tudi ob gostovanju plesne skupine "Študent" zgodilo isto. Vodilni večne melbournskih društev se niso udeležili niti enega nastopa. Veseloigr, ki bi naj bila pisana na kožo avstralskim Slovencem, nas je sigurno bolj razdelila kot pa razvesila. Pisati še kaj več o tej, predvsem žalostni situaciji, je za sedaj nesmiselno.

Sigurno je, da večina tukajšnjih Slovencev ne razume, niti jih zanima politika vodenja slovenskih organizacij. Zahtevajo le kvalitetna in pozitivna srečanja!

V imenu SNS VIC se iz srca zahvaljujemo vsem, ki so kakorkoli prispevali, daje gostovanje "KUD Študent" bilo tako zelo uspešno v naši zvezni državi Viktoriji.

— Vinko Rizmal - tajnik
— Stefan Merzel - predsednik

Pripomba uredništva: Prav gotovo bi se konflikti iz tega in drugih primerov lahko reševali z dialogom. Pišite nam. Priloga *Slobodni pogovori* izide v naslednji številki čez štirinajst dni.

Pismo iz Slovenije

MINISTRSTVO
ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT

REPUBLIKA SLOVENIJA

Glasu Slovenije

Spoštovani!

Prejeli smo Vaš dopis, ki ste ga v zvezi z delovanjem lektorata slovenskega jezika v Sydneju naslovili na častnega konzula Republike Slovenije v Sydneju g. Brežnika. Želimo Vas obvestiti, da bomo tudi v letu 1998 vzdrževali omenjeni lektorat pod enakimi pogoji kot do sedaj. Pri dokončni odločitvi smo upoštevali mnenja vseh, ki ste povezani z delovanjem lektorata oziroma seznanjeni s to problematiko, tako Komisije za pospeševanje slovenščine na neslovenskih univerzah, ki je v skladu z Merili določila prioritete za ustanovitev oziroma nadaljevanje že obstoječih lektoratov, Urada za Slovence po svetu pri Ministrstvu za zunanje zadeve, Veleposlaništva Republike Slovenije v Canberri in različnih združenjih Slovencev v Avstraliji.

Ob tem pripominjamo, da zahteva lektorat v Sydneju skoraj trikrat toliko finančnih sredstev kot drugi lektorati slovenskega jezika po svetu. Ministrstvo za šolstvo je takšno finančno obveznost sprejelo s 1.1.1996, nikakor pa ne more poravnati dolga za leto 1995.

O naši odločitvi smo obvestili Univerzo v Ljubljani kot popdipnico meduniverzitetnega sporazuma, Urad za Slovence po svetu pri Ministrstvu za zunanje zadeve, Veleposlaništvo Republike Slovenije v Avstraliji in slovenska društva, ki so se obračala na nas in pojasnjevala položaj in pomen slovenskega jezika v tem delu sveta.

Za Vašo skrb in podporo pri ohranjanju in širjenju slovenskega jezika v tem delu sveta se Vam zahvaljujemo in se Vam hkrati opravičujemo za zapozneli odgovor. Usklajevanje mnenj vseh dejavnikov, ki se ukvarjajo s slovenščino po svetu in z razporejanjem lektoratov na tujih univerzah, je namreč zahtevalo kar precej časa. Upamo, da smo z našo odločitvijo prispevali ne le k učenju slovenščine v Avstraliji, ampak tudi k ohranjanju kulturne in narodne identitete Slovencev, ki tam živite.

Z lepimi pozdravi

Melita Steiner
Svetovalka ministra

dr. Pavel Zgaga
državni sekretar

Znani in neznani obrazi Diamantna poroka Sabine in Konrada Vučko

Šestdesetletnico poroke sta v soboto, 21. februarja 1998 praznovala naša rojaka Konrad in Sabina Vučko. Dan prej je Konrad obhajal svoj 86. rojtni dan. Oba, še kar pri dobrem zdravju, sta visok jubilej v veseljem in zadovoljnem razpoloženju preživel v družinskem krogu svojih otrok.

Oče Konrad je leta 1964 prišel k hčerki Ivanka na obisk v okolico Wollongonga, kjer je živel s svojo družino. Avstralija mu je bila očitno všeč in je tu kar ostal, kasneje pa je prišla za njim še mama Sabina s sinovom Konradom in Stankom.

Sabina in Konrad sta si s pridnimi rokami kmalu postavila svoj dom, sinova sta se poročila in si ustvarila lastni družini. Konrad si je poleg rednega dela v železarni prislužil še kak dolar s šivanjem, saj je bil v Prekmurju znan kot dober krojaški mojster.

Na Razkrižju si je našel svojo sopotnico Sabino in tako sta si pred šestdesetimi leti v Ljutomeru izrekla usodni trikratni "DA".

Ko je prišel čas pokoja, sta se zakonca Vučko poslovila od Wollongonga in si ob morju, na južni obali, v Basin viewu postavila nov domek, kjer v prelepi naravi in na čistem zraku preživilata predvečerne dneve svojega življenja.

Na diamantni poroki, na kateri je bilo poleg njunih treh otrok še sedem vnukov in dveh pravnukov, sta slavljenca prejela čestitke iz domovine, Sabina pa še od sestre (nene) iz Londona. Na gostiji so seveda prebrali še veliko drugih čestitk, ki so jih poslali številni prijatelji.

Kjer je ljubezen, tam je sreča! Tam je topel dom! V njunem domu je res sreča doma!

Draga Sabina in Konrad, v imenu vajinih številnih prijateljev iskrene čestitke in še obilo zdravja in srečnih dni!

— Marija in Lojze Košorok

Slovenian language, literature and culture at Macquarie University Sydney

You can study Slovenian full-time,
part-time or take
single units
by correspondence.
For more information you can contact:

Centre for
Open Education
Tel.: (02) 9850 7470
Department of Slavonic Studies
Tel.: (02) 9850 7015
Slovenian Section, Metka Čuk
Tel.: (02) 9850 7032
e-mail: mcuk@laurel.ocs.mq.edu.au

Author: Lyenko Urbanchich

ENCOUNTERS PORTRAITS DEEDS

Lynko Urbanchich is a Slovene, born on 19 December 1922. As a high school student he published his short stories in the literary magazine, as well as in daily Jutro.

The German and Italian aggression against the Kingdom of Jugoslavia in April 1941 finds him among some thousands of young Slovene volunteers. With a small group of them he even reached the short-lived front in Bosnia. This experience he described in a short story, published in Jutro.

On his return home he started a clandestine royalist group that he named Petrovaga after King Peter II, who was by then already exiled in London together with his government.

In 1942 Urbanchich was sent to the Italian concentration camp Gonars in the province of Udine. Some of his camp's experience he published in Jutro, other short stories are included in the book.

In September 1943 he was among the first volunteers to follow General Leon Rupnik's appeal for the creation of the anti-communist Home Defence-Slovensko Domobranstvo. He became its organizer, journalist and propagandist. He also wrote the words for the first song of the newly-created nationalist units.

Slovenia he left in May 1945. He lived and travelled in Germany and Italy. In March 1950 he arrived in Australia and worked as a jackaroo on a sheep station near Cooma. He laboured in the Snowy Mountains which he described in the story Christmas that was; and was not. He moved to Sydney, became an iron-worker and supporter of the legendary anti-communist union leader Laurie Short. He also worked as builder's labourer, then in 1956 he appears at the Melbourne Olympic Games with The Sydney Morning Herald. Hired as a linguist he ended the engagement also as a reporter.

He tasted the glory and sorrows of the publisher and editor of his own periodical in the Slovene language.

He was president of Sydney Slovene Association, a member of the world Slovene National Committee and one of the prominent organizers in the struggle for a free and independent Slovenia which materialized in 1991.

He founded and edited The Liberal Spectrum and the conservative Esprit de Corps. He is one of the prominent conservatives in the Liberal Party of New South Wales.

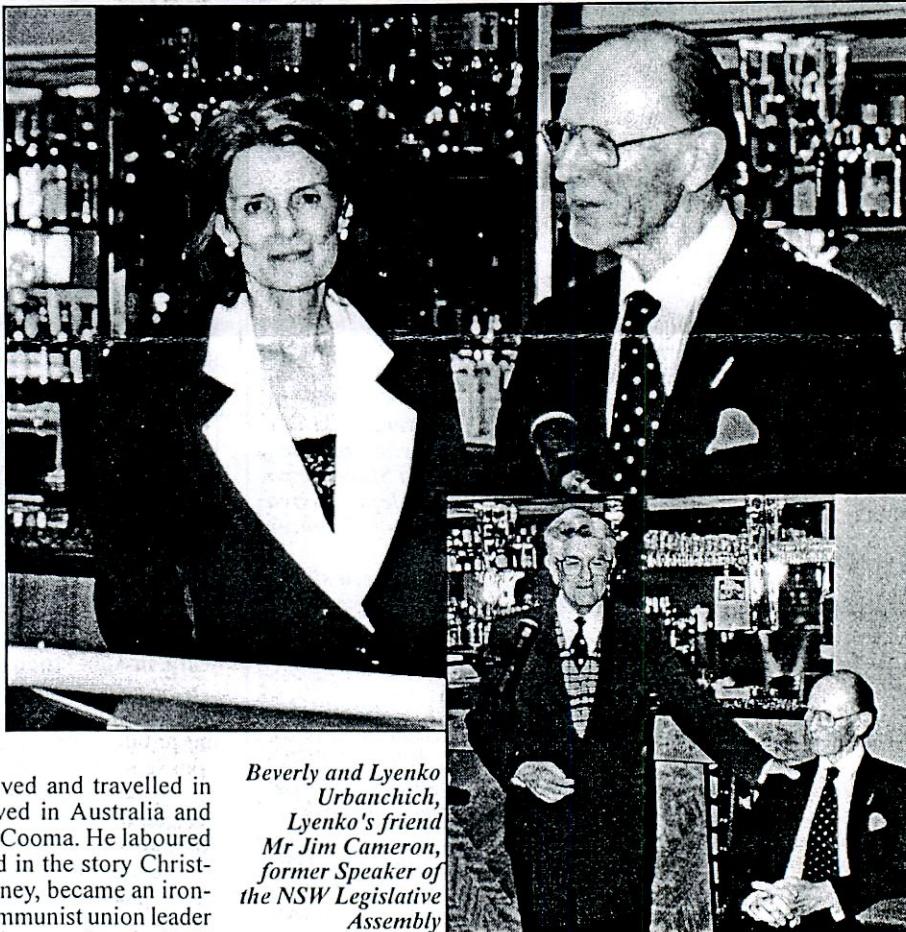
From 1979 until 1986 Urbanchich was exposed to savage media attacks stemming from his nationalist commitment during the civil war that raged in Slovenia between the years 1941-1945. These attacks were inflamed and kept alive by the now defunct bolshevik regime of former Jugoslavia, Fabianist elements as well as the leftist and trendy wing of the Liberal Party itself.

Urbanchich was cleared of the allegations not only in the Liberal Party, but also in the Senate. In the Supreme Court of New South Wales he sued for defamation and won.

He is married to the American Beverly Anderson.

He visited the liberated Slovenia in 1992 after 47 turbulent years of exile. He is the author of four books, of which the second one was published in Slovenia in 1991. His native town of Logatec gave him a civic reception combined with his literary evening. In welcoming him home the mayor reminded the audience that Slovenia now belongs to all Slovenes without exception.

Soothing words to an exile's heart indeed, even if half century belated. — Jim Cameron *Encounters Portraits Deeds*

Beverly and Lyenko Urbanchich,
Lynko's friend
Mr Jim Cameron,
former Speaker of
the NSW Legislative Assembly

Slovene reconciliation

About what kind of reconciliation
do you speak to me, you naive man?
About conciliation between
the heartless bailiff and the defenceless serf,
about the down-trodden and the tyrant?
Perhaps about reconciliation of the gaoler and his pris-
oner,
the dying and the hangman?
For reconciliation, yes, you tepid man,
yet for a reconciliation,
when each grave will have its cross
and flowers with the honourable name
of a fallen warrior.
For reconciliation, yes,
when the bloodstained five-pointed star
will no longer soil our true,
a century-old and more, the white-blue-red,
fluttering over the whole two-million family again.
All the rest, my dear fellow, is not a reconciliation;
it is only a masquerade, a cruel jest;
it is a tale of a peaceful co-existence
between the lion-king and the lamb,
who quietly sleeps —
in the belly of the conqueror, the lion-king.

— Lynko Urbanchich

The book is available at \$ 25.00, concessional rate \$ 20.00
P.O.Box 70, Waverly,
NSW 2024

ENCOUNTERS PORTRAITS DEED

Launching of a book -

Wednesday, 18 February 1998 at the RSL Club Burwood - Sydney
Guests included:

Jim Cameron - former Speaker of the NSW Legislative Assembly; Alfred Brežnik, Honorary Consul of Republik of Slovenia from Sydney (launched the book); Dušan Lajovic, Honorary Consul of the Republic of Slovenia for New Zealand; Bruce MacCarty MP - Member for Strathfield; David Clarke - solicitor (comperore), member of Executive NSW Liberal Party; Michael Darby, son of late Douglas, MP for Manly; Michael D. Sugestes of Creation of a Museum World Communist Atrocities; Douglas and Michael Darby - poets - Douglas was many years President Captive Nations Council in the NSW; Mrs. Maria Heggie, past Mayor of Fairfield Council; Dr. Michael Fitzpatrick, the longest serving Mayor of North Sydney, former member of Executive Liberal Party NSW; Dr. Bob Solomon, former M.P. (Liberal) and friend of Captive Nations Council of NSW. Present were also Mr Urbanchich's Slovene friends, representatives of some Slovene organisations and media.

SPEECH BY ALFRRED BREZNICK AT THE LAUNCHING OF "ENCOUNTERS, PORTRAITS, DEEDS"

BY LYENKO URBANCHICH -
WEDNESDAY, 18TH FEBRUARY, 1998

Lyenko & Beverly, Mr Dusan Lajovic, Hon. Consul of the R.S. in New Zealand and Mrs Sasa Lajovic, Mr Bruce MacCarthy, MP (Member for Strathfield), Mr Jim Cameron, former Speaker of the NSW Legislative Assembly, distinguished guests, friends. I have been asked to launch a book, here tonight, written in English by Mr Lyenko Urbanchich, entitled: Encounters, portraits, deeds - and it is indeed an honour for me to do so.

However, I have not read the book. Therefore, I can not speak of the literary merits of its content. Neither would I do this, should I have read it, as I do prefer to leave these matters to experts of the English language and literary critics. But I do know the content of this book, as I have read the original version in Slovenian. It contains 62 short stories, almost double the number of the English version. Not only have I read them in Slovenian, but I have heard some of them more than once, even before they were written. I must say that they are unique stories, or 'snap shots from Lyenko's life'. Lyenko is a great storyteller. He has a fantastic sense for detail, a unique sense of humor and a very good memory. Talking about his memory, there may be some exception in regards to how many times I heard a story or was he perhaps trying out my patience. But not only are these stories interesting, entertaining and true, they are a historical document. They span from the time of his birth - the days of pre WWII Yugoslavia, the war years and Slovenia's occupation, through the difficult times for our country in the post WWII years, his exile and finally his turbulent and controversial political engagements in his newly adopted country - Australia. But because of Lyenko's beliefs and his political orientation, during and after WWII, he was not very much loved by successive regimes in Yugoslavia. But, I am sure that the feeling was mutual. Until seven years ago Lyenko had no chance to have his book published in his country of birth. With the fall of the Berlin wall, things have changed in Lyenko's homeland. On 25th June 1991 Slovenia became an independent multiparty parliamentary democracy. Freedom of speech and association was instantly taken for granted. The new and independent state became a signatory to the UN charter of human rights. All that and more had happened in less than a year. Even Lyenko's book was published in Slovenia in 1991. I know not everything is perfect, not all the wrongs have been righted. There are still remnants of the mentality and attitudes imposed by 73 years of Yugoslavia and 46 years of communism, which are thankfully disappearing day by day. But let me quote from one of Lyenko's short stories "My own Battle of Kosovo", on page 176, where he wrote: "Nowdays the former Presernova ulica between the Post office and the Three Bridges is open only for pedestrians. On the stalls they sell newspapers, books, flags and souvenirs. After 47 years in exile I visited my native land in 1992. There I met Andrej Hieng, an established novelist with whom we once upon a time shared membership of his literary club. As I had run out of my second book, published in Ljubljana a year before, I bought on the stall a copy for him. It was a sublime moment, a glorious dream. I felt like roaring: "My God, my fatherland no longer burns books!" Ladies and Gentlemen, it is my great pleasure to launch the book: "Encounters, portraits, deeds" by Mr Lyenko Urbanchich.

Slovene Dušan Mravlje in the 1000 miles race at Nanango

11th - 25th March 1998

Nanango - South East Queensland - A foot race is soon to take place over 1000 miles (1600 km) around a 440 yard track. This race is considered by the International Association of Ultrarunners and Athletics Australia as being the World Title for this event. The venue for the race is Nanango in South East Queensland and the event will be run from the 11th to 25th March 1998, 18 runners will be starting the race.

/Embassy of the Republic of Slovenia Canberra/

SA
G
N

Slovene Herman Zupan from Argentina awarded with the best printer award

Buenos Aires - Herman Zupan of the Argentinian Herman Zupan Group, also a Honorary Consul of Republic of Slovenia is the winner of the second CMM Converter of the Americas award. This is the award for the best printer flexographics for both Americas.

/Australian Printer/

Warshaw - Slovenes living in Poland and members of the Slovene-Polish Friendship Association organized an evening of poetry reading in Warshaw to mark Slovene Cultural Day. Works by France Prešeren, the greatest Slovene poet, his contemporaries and his time were presented by students reading the Slovene language at the Warshaw University. The event was sponsored by the Slovene Embassy in Poland.

London - With its inaugural session on 12 March, the European Conference is expected to launch a new framework for multilateral discussions among 27 European countries, including Slovenia. Slovenia hopes to join the European Union by 1 January 2003.

The conference will deal with questions of common interest to all participating countries, and in particular foreign policy, as well as Third Pillar issues (crime, civil society, etc). Slovenia has been making intensive efforts to speed up preparations for accession. As a candidate it has some obvious advantages over other candidates mainly due to its relatively high level of development, low percentage of agriculture in the economy and competitive industrial basis.

Ljubljana - Canadian citizens of Slovene origin who attended ordination of Cardinal Alojzij Ambrožič in Vatican City visited Slovenia. Representatives of the Slovene Committee from Toronto, Jože Slobodnik and Jože Kastelic, were received by Mihaela Logar, state secretary in the Foreign Ministry.

The Canadian delegation visited also Red Cross Slovenia, where the Secretary General Mirko Jelenič told them about the organization's plans and a fundraising campaign to modernize a youth rehabilitation and holiday centre at Debeli rtič, the only Slovene coastal health resort for children. This year too Slovenes from Canada will organize a big bingo game to help Debeli rtič.

Ljubljana - The Slovene Foreign Ministry is extremely concerned about the increasing violence and new victims in Kosovo. The latest bloodshed in Kosovo has proved that the situation in that part of Europe is still exceedingly strained. Slovenia believe that killings should be stopped in order to start a tolerant political dialogue. The international community should insist that human rights and liberties are respected. The Ministry advises Slovenia's citizens not to travel to Kosovo until the situation has been settled there.

NOVICE - pred izidom

Sonje ni več

17. junija 1997 je Sonja za naš časopis zapisala:
"Sonja Žabkar, who am I? I live in Wollongong and have spent the past seven years in research in molecular biology and am currently completing my PhD in microbiology. I am happy to be involved in Glas Slovenije and hope to encourage others to take an interest in their Slovenian background..."

Naša mlado sodelavko iz Wollongonga, komaj 29-letno

Sonjo Žabkar,

je zahrtna bolezen pobrala v pičih dveh mesecih. Pokopali so jo v petek, 4. marca.

Naše globoko sožalje mami in očetu Žabkar, bratu Branku in Francu ter ostalim sorodnikom in prijateljem. Uredništvo

Lepa promocija Slovenije v Avstraliji

Pesnik Tomaž Šalamun odkritje adelaidekskega festivala

Slovenski pesnik Tomaž Šalamun je že skoraj dve leti kulturni ataš Republike Slovenije v New Yorku (do letosnjega julija). Na festivalu v Adelaidi je imel v ponedeljek, 2. marca najprej samostojno predstavitev, v sredo zvečer pa je nastopil s šestimi drugimi pesniki. V angleščini sta bili predstavljeni njegovi knjigi pesmi *The four questions of Melancholy* in *Selected Poems*, v založbi White Pine Press.

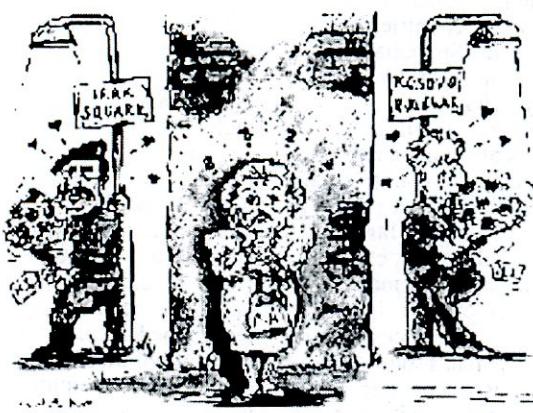
Ob Šalamunovih pesmih je bila na festivalu predstavljena tudi Slovenija in organizatorji oziroma selektorji so bili mnenja, da je Tomaž Šalamun na pesniškem nivoju odkritje festivala. Bil je tudi edini, ki je po branju svojih pesmi požel velik aplavz občinstva. Na festivalu je bila navzoča tudi Helena Drnovšek Zorko, odpravnica poslov Republike Slovenije iz Veleposlaništva v Canberri.

SMEH

Kanibali so zajeli skupino turistov. Pri pregledu ulova se je poglavlar ustavil pri postavnem možaku in dejal:
 "Tovariša Miloševiča izpustite! V Beogradu sva skupaj študirala samoupravljanje."

Težka izbita

Sponzorji za barvo v
Glasu Slovenije:
dr. Stanislav Frank, Janez Zagorec

Viri informacij: Veleposlaništvo RS Canberra, Konzulat RS Sydney, Konzulat RS za Novo Zelandijo, Delo, DeloFax, STA, Mag, Jana, Primorske novice, Slovenske bražde, Morel, Morel foto dokumentacija, Demokracija, Družina, Naš tednik, Svobodna Slovenija, Rodna gruda, Naša Slovenija, Nedelja, Mladina, Novi Glas, Mladika, Gospodarski vestnik, Radio Slovenija ter dopisniki

Škandal okoli novega CD-ja slovenske skupine Strelnikoff

še ena izjava za javnost

V zvezi z vsemi napadi nekaterih slovenskih medijev, političnih strank in kazenske ovadbe, ki jo je podal državni tožilec, daja skupina Strelnikoff naslednjo izjavbo: Nikoli nismo imeli namena žaliti kogarkoli. Smo ateisti in ne pripadamo nobeni verski skupnosti, ločini ali politični stranki. Enako spoštujemo vse ljudi, ne glede na njihovo versko (ne)prepričanje, narodnost ali barvo kože. Hočemo živeti v svobodni državi, kjer sme vsakdo izraziti svoje mnenje, vsakdo pa ima hkrati pravico nestrinjati se z njim. Mi smo svoje mnenje in prepričanje, za katerim trdno stojimo, izrazili skozi umetniško formo, to je CD plošča, ki je zaokrožena celota, sestavljena iz glasbe, besedil in likovne opreme.

Vse troje je med seboj neločljivo povezano. Plošča govori o pravici do splava, ki je v Sloveniji zajamčena z ustavo, prav tako kot svoboda vesti in pravica do svobodnega izražanja. Predstavniki slovenske katoliške cerkve in nekateri slovenski mediji pa so iztrgali ovitek plošče iz celotnega konteksta ter ga predstavili kot nasilje nad tistim, kar naj bi bilo najbolj sveto nekaterim ljudem v Sloveniji, še posebej pa nekaterim pripadnikom slovenske katoliške cerkve. Če si lahko nekdo jemlje pravico, da napada Ustavo kot najvišji pravni akt v državi (in mi mu tega ne namegovamo kratiti), potem imamo tudi mi kot skupina državjanov, ki se ukvarja z izražanjem svojih mnenj skozi umetniška sredstva, pravico, da reagiramo na njegovo mnenje in prav tako izrazimo svojega. To je vse, kar smo storili in tega nikakor ne mislimo obžalovati. Kar se dogaja sedaj, je seveda klasičen lov na čarownice, ki se počasi spreminja v pravi politični proces. Člana skupine so namreč celjski kriminalisti v četrtek, 26. 02. 1998, poklicniki na uradni informativni pogovor. O političnem procesu (če bo do njega prišlo), kakor tudi o ovadbi, bomo obvestili vso mednarodno javnost, institucije Evropske skupnosti ter Amnesty International. Hkrati pozivamo vse svobodomislene ljudi v državi, da dvignejo svoj glas proti takšnemu nezaslišanemu teptanju z Ustavo zagotovljenih pravic. Danes smo na vrsti mi, jutri bo vaš sosed, pojutrišnjem pa se lahko zgodi, da bodo prišli tudi po vas. Zato v tem trenutku za nas obstajata samo dve alternativi: življenje v svobodni državi ali grmada.

skupina STERLNIKOF

Dušan Mravlje na nov podvig v Avstralijo

Slovenski ultramaratonec Dušan Mravlje bo od 11. do 26. marca sodeloval na prvem svetovnem prvenstvu v neprekinitenem teku na 1600 kilometrov v avstralskem Nanangu. Nastopilo bo 17 tekačev in dve tekačici med 34 in 76 letom starosti, med njimi najstarejši avstralski tekač Cliff Young.

Diplomatsko konzularna predstavnštva

Veleposlaništvo Republike Slovenije
 Advance Bank Centre - Level 6
 60 Marcus Clarke Street,
 Canberra City
 telefon: (06) 243 4830
 fax: (06) 243 4827
 Pisma in drugo pošto poslati na naslov:
 Embassy of Slovenia
 P.O.Box 284 - Civic Square,
 Canberra ACT 2608
 Veleposlaništvo je odprt vse delovne dni od 9.00 - 17.00
 uradne ure so od 10.00 - 14.00

*

Konzulat RS (Sydney)
 Častni konzul Alfred Brežnik.
 Obisk urada izključno po dogovoru
 (By appointment only)
 telefon: (02) 9314 5116
 fax: (02) 9399 6246
 Poštni naslov:
 P.O.Box 188
 Coogee NSW 2034

*

Konzulat RS Nova Zelandija
 Častni konzul Dušan Lajovic
 Eastern Hutt Road, Pomare,
 Lower Hutt (Wellington) NZ
 telefon: (04) 567 0027
 fax: (04) 567 0024
 Poštni naslov:
 P.O.Box 30247 Lower Hutt NZ
 Poštni naslov v Avstraliji:
 P.O.Box 5

Smithfield NSW 2164.
 telefon: (02) 9604 5133
 fax: (02) 9604 009

*

Konzulat Avstralije
 Častni konzul Viktor Baraga.
 Trg Republike 3/XII, Ljubljana
 1000, Slovenija.
 telefon: (61) 125 4252
 fax: (61) 126 4721